

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskaps- og integreringsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
19/3255-

Dato
23. august 2019

Representantforslag 8:170 S (2018-2019) om en bærekraftig læreplan for klima og grønn omstilling

Klimaendringene er vår tids største utfordring. Jeg er enig med representantene i at kunnskap om klima og bærekraftig utvikling er nødvendig for at vi skal kunne gjennomføre det grønne skiftet. Elevene må lære hvordan vi kan verne om livet på jorda og ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge for framtidige generasjoners mulighet til å ta vare på sine behov. Dette krever blant annet forståelse for hvordan sosiale, økonomiske og miljømessige forhold henger sammen. Derfor innfører vi bærekraftig utvikling som et av tre tverrfaglige tema når vi nå endrer læreplanene i skolen.

Målene og prinsippene for fagfornyelsen er beskrevet i Meld. St. 28 (2015-2016) *Fag – Fordypning - Forståelse*. Stortinget ga sine føringer for arbeidet i Innst 19 S (2016-2017). Fagfornyelsen er den største endringen i skolen siden Kunnskapsløftet i 2006. Vi fornyer nå alle fagene i skolen. Målet er å ruste elevene best mulig for fremtiden. Samfunnet vårt er i stadig endring, og skolen må endre seg i takt med det samfunnet elevene skal ut i etter endt skolegang.

Evalueringen av Kunnskapsløftet og andre tilbakemeldinger har vist at dagens læreplaner er for omfangsrike, og at det er vanskelig for lærerne å prioritere det viktigste stoffet i faget. Det er uklar progresjon i og mellom fag. Elevene får heller ikke nok tid til faglig forståelse og fordypning. De nye læreplanene skal gi elever og lærere rom for dybdelæring og mer tid til å arbeide med det viktigste i faget, slik at elevene forstår stoffet og kan bruke det de har lært i andre sammenhenger.

Fagfornyelsen viderefører mange av prinsippene i Kunnskapsløftet. Læreplanene skal fortsatt være basert på kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene lesing, skriving, regning, digitale og muntlige ferdigheter skal fortsatt være en del av kompetansen i fagene.

Tre tverrfaglige tema kommer inn som et nye element i læreplanene. Folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling er tema som tar utgangspunkt i samfunnsaktuelle problemstillinger. Temaene representerer sentrale utfordringer som krever en tverrfaglig tilnærming. Elevene må lære om temaene fra forskjellige faglige perspektiver og anvende kunnskaper og ferdigheter fra ulike fag. De tre temaene er valgt fordi de er aktuelle i dag og vil være det i lang tid framover.

I Meld. St. 28 beskrives de tverrfaglige temaene på følgende måte: *"I fagfornyelsen skal det legges til grunn at de tverrfaglige temaene skal komme tydelig fram i kompetansemål og hovedområder hvor det er relevant"*. Meldingen beskriver at temaene kun skal inngå i de fagene hvor de er en sentral del av det faglige innholdet. I fagfornyelsen skal de prioriteres fremfor andre tverrfaglige tema, men de skal ikke fortrenge annet vesentlig faglig innhold.

Jeg er ikke enig i representantenes påstand om at Stortingets vilje, slik den framkommer i Innst. 19 S (2016-2017), er brutt. Dette gjelder både måten det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling er behandlet på, og hvordan kunnskap om det organiserte arbeidslivet inngår i kompetansemål for fag i høringen.

Vi har gjennomført tidenes mest åpne og involverende læreplanprosess. Før høringen, som ble avsluttet 18. juni, har det vært arrangert fire ulike spørringer med til sammen nesten 14 000 innspill. Alle har fått mulighet til å si sin mening om forslagene til kjerneelementer og læreplanutkast. Det har vært arrangert innspillskonferanser og partene i fagfornyelsen har deltatt i referansegrupper underveis. I høringen kom det over 7 000 innspill til høringsforslagene.

Læreplanene er forskrifter til opplæringsloven, og det er Kunnskapsdepartementet som formelt hører og fastsetter læreplanene. Da jeg fikk læreplangruppenes forslag til læreplaner for høring 15. februar i år, var jeg opptatt av at alle føringene for fagfornyelsen var fulgt opp. I læreplangruppenes forslag var de tre tverrfaglige temaene omtalt i alle fag, med unntak av arbeidslivsfag på ungdomstrinnet. Til sammen hadde læreplanene 136 omtaler av de tre tverrfaglige temaene. En viktig målsetting for fagfornyelsen er, som beskrevet i Meld. St. 28, at læreplanene skal bli mindre omfangsrike.

Føringen for de tverrfaglige temaene var at de skulle omtales i fag hvor det er relevant. Når det ble foreslått å omtale alle de tre temaene i nesten samtlige fag, ble jeg bekymret for at det ikke var prioritert godt nok. Derfor sendte Kunnskapsdepartementet et brev til Utdanningsdirektoratet 20. februar, hvor vi uttrykte at vår vurdering er at føringene for de tverrfaglige temaene ikke var fulgt opp i tilstrekkelig grad i læreplanutkastene. Vi ba derfor Utdanningsdirektoratet gjøre en ny vurdering av hvilke tverrfaglige temaer som skal omtales i hvilke fag og hva innholdet i denne omtalen skulle være. Vi skrev at dette innebar at noen

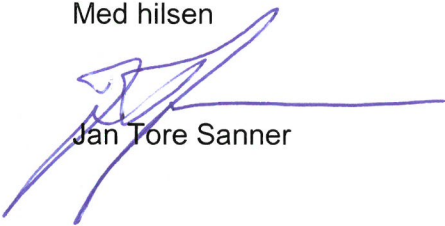
tekster måtte utgå, og at tekstene som gjensto måtte være en sentral del av innholdet i faget. Kunnskapsdepartementet ga ingen føringer for hvilke temaer som skulle tas ut, eller beholdes i de ulike fagene. Kunnskapsdepartementet mottok nye forslag fra direktoratet hvor de hadde redusert antall omtaler. Det ble lagt inn et eget spørsmål i høringen om de tverrfaglige temaene er integrert i læreplanene på en måte som er relevant for fagene.

Det organiserte arbeidslivet er en viktig del av samfunnsstrukturen i Norge, og kunnskap om arbeidslivet er viktig når elevene skal ta valg om videre utdanning og arbeid. Når det gjelder kunnskap om det organiserte arbeidslivet, så var det i høringsforslagene inkludert relevante kompetansemål i fagene samfunnskunnskap for videregående, samfunnsfag for grunnskolen og faget utdanningsvalg. I samfunnskunnskap i videregående skal for eksempel elevene lære om organisering av arbeidslivet og om dagens arbeidsmarked. I grunnskolen skal elevene lære om den norske samfunnsmodellen og i faget utdanningsvalg skal de også tilegne seg kunnskap om arbeidslivet.

Vi har satt ambisiøse og krevende mål for fagfornyelsen. Omfanget i læreplanene skal reduseres, samtidig som læreplanene skal hjelpe lærerne med å prioritere det viktigste i fagene. I arbeidet med læreplanene har jeg fått veldig mange innspill og ønsker om tema som må inn i skolen, men så å si ingen har foreslått å ta noe ut. I innspillsrundene og høringen har mange etterlyst mer omtale av spesielle tema. Samtidig har mange uttrykt at omfanget av læreplanene fortsatt er for stort, og at det ikke er prioritert godt nok.

De 7000 svarene i høringen må oppsummeres og gjennomgås grundig før de endelige læreplanene fastsettes. Jeg mener det vil bryte med den åpne og involverende prosessen dersom vi kommer med spesifikke føringer for enkelte kompetansemål eller de tverrfaglige temaene før høringen er oppsummert. Jeg vil nå gå grundig gjennom alle innspillene og gjøre nødvendige justeringer, før jeg fastsetter de nye læreplanene i tråd med føringene som ligger i Meld. St. 28. og Innst 19 S.

Med hilsen

Jan Tore Sanner